

REKENKAMER
DELFLAND

Jaarverslag 2025/Jaarplan 2026

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenstelling en werkwijze rekenkamer	4
Onderzoeken	6
Financieel verslag	10
Jaarplan 2026	12
Groslijst	14

Inleiding

Met invoering van de Wet Versterking Decentrale Rekenkamers (28 september 2022), beogende een upgrading en versterking van de rekenkamerfunctie, zijn alle rekenkamercommissies omgevormd naar een rekenkamer. Het is per 1 januari 2024 een wettelijke verplichting voor het Hoogheemraadschap van Delfland om een (gemeenschappelijke) rekenkamer ingericht te hebben, waarbij Delfland heeft gekozen voor een eigen, onafhankelijke rekenkamer. De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het beleid en beheer van het Hoogheemraadschap van Delfland en draagt daarmee bij aan transparant bestuur en publieke verantwoording. De rekenkamer opereert onafhankelijk van het bestuur.

De rekenkamer werkt volgens de door de verenigde vergadering op 28 september 2023 vastgestelde 'Verordening op de rekenkamer Hoogheemraadschap van Delfland 2024'. Als gevolg hiervan is ook een reglement van orde en een onderzoeksprotocol opgesteld. Dit reglement van orde is een nadere uitwerking van de Verordening rekenkamer Delfland en is van toepassing in onverbreekelijke samenhang met de genoemde verordening, welke laatste prevaleert. Het onderzoeksprotocol en de Verordening zijn bereikbaar via de site van de rekenkamer. In dit jaarverslag wordt teruggeblikt op de werkzaamheden in 2025 en in het jaarplan worden de voorgenomen activiteiten en onderzoeken voor 2026 beschreven.

Samenstelling en werkwijze rekenkamer

Samenstelling

De rekenkamer bestaat volgens de hierboven genoemde Verordening uit drie externe leden inclusief de voorzitter. In 2025 was de samenstelling als volgt:

<i>Mevr. Barbara Ijsselmuiden</i>	(voorzitter en lid)
<i>Dhr. Jan-Willem Verheij</i>	(lid)
<i>Mevr. Fransje Oudshoorn</i>	(lid) – tot 27 november 2025
<i>Dhr. Stijn Brouwer</i>	(lid) – benoemd in de vergadering van 27 november 2025, met een ingangstermijn van 1 januari 2026

Met instelling van de rekenkamer is de benoemingstermijn in de nieuwe verordening gesteld op 6 jaar, met een mogelijkheid om eenmaal te worden herbenoemd. De benoeming heeft plaatsgevonden in de verenigde vergadering op 30 november 2023 en de termijnen zijn ingegaan per 1 januari 2024 voor Barbara Ijsselmuiden en Jan-Willem Verheij. Per 1 januari 2026 is dhr. Stijn Brouwer benoemd als vervanger van mevr. Fransje Oudshoorn.

Rooster van aftreden:

<i>Mevr. Barbara Ijsselmuiden</i>	1 januari 2030 (herbenoeming mogelijk)
<i>Dhr. Jan-Willem Verheij</i>	1 januari 2030 (herbenoeming mogelijk)
<i>Dhr. Stijn Brouwer</i>	1 januari 2032 (herbenoeming mogelijk)

Ambtelijk secretaris:

<i>Dhr. Marc Suters</i>	(vanaf 15 maart 2024)

Werkwijze

De rekenkamer komt op regelmatige tijden bij elkaar in vergadering, dat kan zijn op de hoofdlocatie van het Hoogheemraadschap van Delfland of digitaal. Van elke vergadering wordt een kort verslag met besluiten- en actiepunten gemaakt. Gedurende 2025 waren er 11 geplande reguliere vergaderingen. Verder vergaderde de rekenkamer meerdere malen ten behoeve van onderzoeken op ad hoc basis en zijn er overleggen en gesprekken geweest met onderzoeksbureaus, vv-fracties en individuele leden, de auditcommissie, werknemers van Delfland enzovoorts.

In haar [onderzoeksprotocol](#) heeft de rekenkamer vastgelegd dat zij wil bijdragen “aan het verbeteren van het waterschapsbestuur en de publieke verantwoording daarover versterken. Zij doet dit vanuit de wettelijke taak om de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het bestuur van Delfland gevoerde beleid te onderzoeken. Hieronder wordt verstaan de beleidsvoorbereiding, -vorming, -vaststelling, -uitvoering en - effecten. Ook het functioneren van de ambtelijke organisatie (die het bestuur bij zijn taakvervulling ten dienste staat) kan onderwerp van onderzoek zijn.”

De rekenkamer is bereikbaar via onderstaande opties:

rekenkamer@hhdelfland.nl

06-55425838 (secretaris)

Nadere informatie van en over de rekenkamer is te vinden via:

[Rekenkamer - Delfland](#)

Onderzoeken

De rekenkamer werkt met een groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen. De groslijst van de vorige rekeningcommissie is als basis genomen bij de start van de rekenkamer om te kunnen bepalen welke onderzoeken werden opgestart. Vervolgens vindt elk jaar een uitvraag bij de fracties plaats via het fractievoorzittersoverleg. De keuze van de onderwerpen blijft een onafhankelijke, eigenstandige verantwoordelijkheid voor de rekenkamer.

In 2025 zijn de volgende onderzoeken afgerond en aangeboden aan de VV:

- 1 Effectiviteit van het communicatiebeleid over het thema waterbewustzijn.
- 2 DoeMee onderzoek energiebesparingsplicht

Effectiviteit van het communicatiebeleid over het thema waterbewustzijn

Het onderzoek naar de effectiviteit van het communicatiebeleid over het thema waterbewustzijn is op 3 juli 2025 aangeboden aan de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie (BFO) en aldaar besproken. Voorts besproken in de VV van 9 oktober 2025.

Het onderzoek is uitgevoerd door Ipsos I&O. De doelstelling van het onderzoek was om inzicht te krijgen in de mate waarin het communicatiebeleid van Delfland doelmatig en doeltreffend is, waar het gaat om het vergroten van het waterbewustzijn bij bewoners, bedrijven en instellingen in het werkgebied. Deelvragen hierbij zijn:

- 1 Welke doelen en ambities ten aanzien van communicatie over waterbewustzijn zijn geformuleerd?
- 2 Welke middelen en/of instrumenten worden ingezet ten behoeve van het vergroten van waterbewustzijn? Hoe is deze keuze voor middelen en/of instrumenten gemaakt?
- 3 In hoeverre sluit de communicatiestrategie aan bij de denkbeelden/communicatievoorkeuren van de doelgroepen?
- 4 Hoe beoordelen de doelgroepen de communicatie over waterbewustzijn?
- 5 In hoeverre worden de verschillende doelgroepen bereikt?
- 6 In hoeverre wordt het AB in staat gesteld zijn kaderstellende en controlerende rol rondom de communicatie over waterbewustzijn te vervullen?
- 7 Welke lessen zijn er ten aanzien van communicatie over waterbewustzijn? Hoe zijn deze lessen toepasbaar voor andere onderwerpen

De geformuleerde aanbevelingen luiden als volgt:

1	Waterbewustzijn blijkt als containerbegrip te breed te zijn om werkbaar te zijn. De fundamentele vraag is wat de verantwoordelijkheid is van een waterschap om de doelgroepen binnen het werkgebied 'bewust van te maken'. De rekenkamer beveelt aan om per doelgroep te bepalen welke communicatiedoelen (op het gebied van waterbewustzijn) na te streven
2	De rekenkamer beveelt aan om per doelgroep en segment de communicatiestrategie te bepalen. Met aandacht voor effectiviteit, bereik en communicatievoorkeuren. De samenwerking tussen de vakteams en de Afdeling Communicatie kan verbeterd worden als breed inzichtelijk is welke strategieën voor welke doelgroepen werken
3	Het opstellen en uitvoeren van het communicatiebeleid is een taak van het DB. Zorg als AB ervoor om betrokken te worden bij de achterliggende doelstellingen en formuleer indicatoren waaruit blijkt dat deze doelen gehaald worden. Informeer als AB periodiek naar de voortgang en stuur indien nodig bij

DoeMee onderzoek energiebesparingsplicht

Het tweede onderzoek betreft een DoeMee onderzoek, uitgevoerd door Ecorys namens de 12 deelnemende waterschappen aan dit onderzoek en de Vereniging van Rekenkamers.

De centrale vraag in dit onderzoek betreft "hoe geven de waterschappen invulling aan de wettelijke verplichting met betrekking tot energiebesparing en de informatieplicht hierover en wat zijn daarvan de effecten?". Dit onderzoek is aangeboden aan de commissie Waterveiligheid en Waterketen (WVK) op 24 september 2025 en besproken in de VV van 9 oktober 2025.

De algehele geformuleerde aanbevelingen vanuit Ecorys luiden als volgt:

1	De Vereniging van Rekenkamers moet het gesprek aangaan met de Unie van Waterschappen, RVO en het Rijk over mogelijke verbeterpunten om de kaders van de verplichtingen beter te laten aansluiten op de uitvoeringspraktijk van de waterschappen
2	Verlaging van administratieve lasten door bijvoorbeeld verbeteren van de toepasbaarheid en werkbaarheid van de RVO formats
3	Verzoek als AB het DB om in gesprek te gaan met andere waterschappen om kennis uit te wisselen en van elkaar te leren. Stel op basis daarvan een lijst met winstkansen op om energie te besparen
4	Onderzoek als DB ook mogelijkheden om energiebesparende maatregelen, eventueel als waterschappen gezamenlijk, te treffen in combinatie met groot onderhoud of vervanging van onderdelen

De rekenkamer heeft de volgende specifieke aanbevelingen voor Delfland geformuleerd:

5	Bezie de Energiestrategie (2018-2025) opnieuw in het licht van het stijgende energieverbruik. Onderzoek daarin ook de gestegen (en mogelijk komende stijgende) energievraag vanwege zuiveringsbeheer
6	Onderzoek hoe energie- en grondstoffengebruik verminderd kan worden, hoe dit praktisch past op grootschalig onderhoud en vervanging van systemen en welke concrete energiebesparende maatregelen verder mogelijk zijn om de gestelde doelen van 2025 en 2030 te behalen. Illustreer dit met de nieuwbouw van de waterzuivering in Vlaardingen (de Groote Lucht)
7	Onderzoek hoe eigen opwek tot een lagere netto energievraag kan leiden
8	Trek samen op met andere waterschappen om best practices en innovaties rondom energiebesparing en eigen opwek te delen

Voorts zijn in 2025 de volgende onderzoeken afgerond (inclusief ambtelijk wederhoor en bestuurlijke reactie), welke in 2026 worden besproken in de relevante commissie en worden aangeboden aan de VV. Aanbevelingen zullen worden opgenomen in het jaarverslag over 2026. Ook is in 2025 een nieuw onderzoek opgestart naar het beheer en onderhoud in relatie tot biodiversiteit.

Samenwerkingen op water- en bodemsturend met gemeenten

Het onderzoek naar de samenwerking met gemeenten wordt uitgevoerd door Hiemstra en de Vries. Centrale onderzoeksvraag: "wat kan het hoogheemraadschap Delfland (bestuur en organisatie) leren van de huidige samenwerkingen op water en bodem sturend zodat het bestuur hier beter op kan sturen en de organisatie zich hierop beter kan organiseren?".

Handhaving waterkwaliteit

Het onderzoek naar toezicht en handhaving op waterkwaliteit wordt uitgevoerd door Berenschot. Centrale onderzoeksvraag: "zijn beleid en uitvoering met betrekking tot toezicht en handhaving op de waterkwaliteit van Delfland doeltreffend en doelmatig?".

Beheer en onderhoud in relatie tot biodiversiteit

Het onderzoek wordt uitgevoerd door Bureau De Groene Uil. De centrale onderzoeksvraag hierbij is: "hoe geeft Delfland vorm aan haar beleid voor biodiversiteit bij het beheer en onderhoud van dijken en watergangen, hoe wordt hier in de praktijk uitvoering aan gegeven, in hoeverre sluit dit aan, en in hoeverre betreft Delfland inwoners en bedrijven hier actief bij?".

REKENKAMER DELFLAND

Financieel verslag

De begroting voor de rekenkamer wordt jaarlijks toegekend door de verenigde vergadering. Voor 2025 is in de begroting van het Hoogheemraadschap van Delfland een bedrag opgenomen van € 97.500 voor de rekenkamer. Het budget voor de secretaris komt ten laste van het budget van de ambtelijke organisatie.

De totale kosten in 2025 bedragen € 68.159. De kosten voor de vergoedingen voorzitter en leden zijn abusievelijk geboekt op Algemeen Bestuur en niet overgeboekt naar de rekenkamer.

Realisatie 2025		
Posten	Budget 2025	Realisatie 2025
Vergoedingen voorzitter en leden	8.000	10.033
Onderzoeken (budget incl BTW)	80.000	56.701
Abonnementen vakliteratuur, contributies en reiskosten	7.000	1.255
Onvoorzien	2.500	170
Totaal	97.500	68.159

Toelichting:

Vergoedingen voorzitter en leden betreft een vergoeding van € 321,90 per vergadering voor de voorzitter en € 268,25 euro per vergadering voor elk lid. De vergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd met dezelfde indexering die geldt voor de vergoeding voor leden van de Verenigde Vergadering. Indexatie van de vergoedingen binnen een gelijkblijvend budget en extra vergaderingen verklaren de hogere realisatie.

Onderzoeken ten laste van het budget van 2025:

Het onderzoek door Hiemstra en De Vries is in 2025 gefactureerd. Ook het onderzoek door Berenschot is in 2025 gefactureerd, op een termijn van 10% na, dat gefactureerd is na afronding van de opdracht en ten laste valt van het budget van 2026. Het bedrag dat ten laste valt van 2026 bedraagt € 3.502,95. In totaal is een bedrag van € 56.701 in 2025 gefactureerd.

Abonnementen vakliteratuur, contributies en reiskosten:

Het lidmaatschap van de NVVR voor het jaar 2025 kost € 877,25.

Reiskosten zijn vergoed als kilometervergoeding, OV-kosten en parkeerkosten ten hoogte van € 377,89.

Onvoorzien:

Gedurende de dagen dat er pitches zijn geweest met adviesbureaus om hun visie te vernemen over het onderzoeksonderwerp is er gebruik gemaakt van een lunch op de hoofdlocatie in Delft. Ook heeft er een afscheidsdiner plaatsgevonden op 4 november, hetgeen tegelijkertijd ook diende als diner ter jaarafsluiting, ter hoogte van € 170,20. Tevens is een cadeaubon verstrekt aan het aftredend rekenkamerlid.

Overig:

De rekenkamer is, conform de verordening, ten kantore van Delfland gehuisvest en maakt om niet gebruik van de faciliteiten van Delfland, zoals vergaderruimtes, ict devices, ibabs, en archiveringsystemen.

Jaarplan 2026

De onderzoeken naar samenwerking met gemeenten en toezicht en handhaving op waterkwaliteit worden in 2026 aangeboden aan de relevante commissie en de VV, evenals het onderzoek naar biodiversiteit bij onderhoud en beheer.

Ten behoeve van het jaarplan 2026 heeft de rekenkamer een uitvraag gedaan bij de fracties via het fractievoorzittersoverleg. Dit zal dienen als input voor het eigen afwegingsproces van de rekenkamer. Naast het lopende onderzoek naar biodiversiteit bij onderhoud en beheer zal een nieuw onderzoek worden opgestart.

Werkbegroting

De Verenigde Vergadering heeft hetzelfde bedrag beschikbaar gesteld als in 2025. Posten zijn niet geïndexeerd.

Posten	Budget 2026
Vergoedingen voorzitter en leden	8.888
Onderzoeken (2 nieuwe onderzoeken, laatste termijn Berenschot: budget incl BTW)	80.000
Abonnementen vakliteratuur, contributies en reiskosten	7.000
Onvoorzien	1.612
Totaal	97.500

Binnen het onderzoeksbudget van 2026 valt de laatste 10% termijn van Berenschot voor het onderzoek naar toezicht en handhaving op de waterkwaliteit en de tweede termijn van het onderzoek over biodiversiteit in relatie tot beheer en onderhoud. Wat resteert, is dan beschikbaar voor één of meerdere nieuwe onderzoeken.

REKENKAMER DELFLAND

Groslijst

De rekenkamer hanteert een groslijst met onderwerpen die geschikt zijn voor onderzoek door de rekenkamer, maar waarvoor op dit moment de capaciteit en/of het budget ontbreekt, of waarvoor het nog te vroeg is. Deze lijst wordt jaarlijks geactualiseerd. De bijgevoegde groslijst betreft een mix van onderwerpen op de groslijst van de vorige rekeningcommissie en toevoegingen van de huidige rekenkamer. De volgorde is willekeurig en niet op basis van prioriteit.

Onderwerp	Toelichting
1 Innovatie	Effectiviteit van de investeringen in innovatie, nog nader af te bakenen.
2 Subsidies en andere stimuleringsregelingen die Delfland verstrekt	Hoe effectief zijn de subsidies die Delfland verstrekt, levert dit het beoogde resultaat op, welke stimuleringsregelingen zijn er nog meer, hoe effectief zijn die? Een mogelijke verbijzondering is het specifiek onderzoeken op het gebied van innovatie.
3 Klimaatadaptatie	K/B-analyse, zichtbaar maken in financiële rapportages en de weerbaarheid van Delfland. Hoe effectief is de Watervisie bij klimaatbestendig inrichten van nieuwbouwlocaties.
4 Beheer van eigendommen/ Assetmanagement	Inrichting van assetmanagement, sturingsmogelijkheden.
5 Peilbeheer	Wat zijn de effecten geweest tot op heden
6 Maaibeleid	Voldoet het uitbesteden aan eigen doelstellingen
7 Bulkkredieten	Nacalculatie/ terugblik in brede zin van grote bulkkredieten. Hoe is de treasury functie ingericht?
8 Informatiebeveiliging	Is informatiebeveiliging doelmatig en doeltreffend?
9 Opmengingsonderzoek	Baggeren, verbonden partijen en kwijtschelding
10 Waterzuivering	Opmenging aanbevelingen onderzoek Afvalwaterketen meenemen
11 Bestrijding rivierkreeft, kosten verschillende scenario's	

Onderwerp	Toelichting
12 Efficiency en effectiviteit eigen bedrijfsvoering inclusief personeelsbeleid (onder meer inhuur)	
13 Klachten en meldingen	Hoe gaat Delfland om met klachten en meldingen?
14 Groene budgettering	Begroting is een afspiegeling van de prioriteiten en uitgangspunten van Delfland. Inzichtelijk maken van het budget aan natuur, klimaat en milieudoelen verhoogt de transparantie over dit onderwerp (deels al in de voortgangsrapportage)
15 Planning projecten waterkwaliteit versus waterkwantiteit	Projecten waterkwaliteit worden anders uitgevoerd dan de projecten waterkwantiteit. Waarom is dit het geval? Waarom lukt het voor waterkwantiteitsprojecten wel om conform planning te werken en voor de waterkwaliteitsprojecten niet? Wat zou ervoor nodig zijn om best practices vanuit waterkwantiteit in te zetten voor het tijdig realiseren van projecten waterkwaliteit?

